Οι Άνδρες της Εργατικής Τάξης δεν είναι καλά

Μετάφραση: Αλέξανδρος Μινωτάκης

Από jacobin.com

Μερικές φορές σκέφτομαι τον πενηντάχρονο άνδρα που ζει στο γκαράζ της μητέρας μου.

Ο Todd είναι ένας συμπαθητικός γίγαντας, με την κόκκινη γενειάδα και τα μακριά μαλλιά του να του δίνουν τον αέρα ενός μεσαιωνικού Βίκινγκ. Όμως, η ζωή του δεν έχει καμία σχέση με παραμύθια. Μετά το διαζύγιό του πριν από χρόνια, δεν έχει σταθερή στέγαση και κινείται μεταξύ δουλειών με τον κατώτατο μισθό. Προς το παρόν, μαγειρεύει σε ένα γοητευτικό αλλά βρώμικο εστιατόριο που σερβίρει μια τοπική λιχουδιά του κεντρικού Ιλινόις, γνωστή ως «πέταλο». Κάθως παίρνει μόνο τον κατώτατο μισθό, δυσκολεύεται να αποπληρώσει τα χρέη του και να τα βγάλει πέρα με το αυξανόμενο κόστος ζωής. Δεν έχει ασφάλιση και οι παθήσεις, που ήδη τον ενοχλούν, επιδεινώνονται.

Ο αδελφός μου, το πρώην αφεντικό του, τον προσέλαβε ως μέτρο έκτακτης ανάγκης για να μην μείνει άστεγος. Ένα χρόνο αργότερα, εξακολουθεί να κοιμάται σε έναν καναπέ στο γκαράζ χωρίς πολλές προοπτικές για μια πιο σταθερή λύση.

Ιστορίες για τη ζωή στο περιθώριο, όπως αυτή του Todd, δεν είναι σπάνιες. Τον περασμένο μήνα, το «Αμερικανικό Ινστιτούτο για αγόρια και άνδρες» δημοσίευσε μια μελέτη που εξετάζει την κατάσταση των ανδρών της εργατικής τάξης στην Αμερική και τα ευρήματά της είναι ζοφερά. Η έκθεση δίνει μια ανησυχητική εικόνα των προβλημάτων που τους ταλαιπωρούν, συμπεριλαμβανομένων των στάσιμων μισθών, των μειωμένων προοπτικών απασχόλησης, της φθίνουσας υγείας και του μειούμενου προσδόκιμου ζωής.

Ένα μεγάλο μέρος των Αμερικανών ανδρών συνεχίζει να ανθεί στα ανώτερα κλιμάκια της κοινωνίας. Οι διευθυντικές θέσεις είναι γεμάτες από αυτούς. Είναι πλούσιοι, έχουν πρόσβαση σε κεφάλαιο και εξουσία, είναι σχετικά υγιείς και έχουν πρόσβαση σε ποιοτική υγειονομική περίθαλψη, είναι πιο πιθανό από τους άνδρες της εργατικής τάξης να είναι παντρεμένοι με σταθερές οικογένειες και να έχουν ισχυρά κοινωνικά δίκτυα. Όμως, αυτό που αναδεικνύει αυτή η μελέτη, όπως και άλλες παρόμοιες, είναι ότι ο αριθμός των ανδρών που βρίσκονται στην κατώτερη βαθμίδα της κοινωνίας αυξάνεται και η ζωή στον πάτο χειροτερεύει.

Ποιος ανήκει στην εργατική τάξη;

Σύμφωνα με το «Αμερικανικό Ινστιτούτο για αγόρια και άνδρες», ο Todd ανήκει στο 64% των Αμερικανών ανδρών που θεωρούνται κομμάτι της εργατικής τάξης. Όπως συνηθίζεται στις κοινωνικές επιστήμες, οι ερευνητές χρησιμοποιούν το τετραετές πτυχίο κολεγίου για να μετρήσουν τις ταξικές ανισότητες. Αυτή η μέτρηση μπορεί να μην είναι απόλυτα ακριβής, καθώς πολλοί άνθρωποι με πανεπιστημιακή μόρφωση εργάζονται για τον μισθό τους συχνά χωρίς υψηλές αμοιβές ή άριστες συνθήκες, έχοντας αφεντικά και διευθυντές από πάνω τους. Παρ' όλα αυτά, η μέτρηση της εκπαίδευσης παραμένει χρήσιμη για τη διαμόρφωση μιας γενικής εκτίμησης καθώς παρουσιάζει με απλό, ίσως και απλουστευμένο, τρόπο την ιστορία του χάσματος μεταξύ των εχόντων και των μη εχόντων στη μεταβιομηχανική Αμερική.

Με βάση το κριτήριο του πτυχίου κολεγίου, η εργατική τάξη είναι λιγότερο λευκή και θηλυκή από τον υπόλοιπο πληθυσμό. Λίγο περισσότερο από τους μισούς είναι λευκοί, σε σύγκριση με το 64% της τάξης των κατόχων πτυχίων και όσων είναι σε διευθυντικές θέσεις. Με κριτήριο τη φυλή, οι Λατινοαμερικάνοι και οι μαύροι άνδρες στην καλύτερη εργασιακή ηλικία (μεταξύ 25 και 54 ετών) είναι πιο πιθανό να ανήκουν στην εργατική τάξη, σε ποσοστό 81% και 77%, αντίστοιχα, σε σύγκριση με το 59% των λευκών ανδρών και το 35% των ανδρών ασιατικής καταγωγής.

Εν τω μεταξύ, τα ποσοστά ανώτερης εκπαίδευση ανδρών και γυναικών έχουν σχεδόν αντιστραφεί τις τελευταίες τέσσερις δεκαετίες. Στη δεκαετία του 1980, οι γυναίκες ήταν πιθανότερο να μην έχουν πτυχίο κολλεγίου. Από το 2022, το 64% των ανδρών δεν έχουν πτυχίο κολλεγίου, σε σύγκριση με το 57% των γυναικών.

Η κολλεγιακή εκπαίδευση μπορεί να μην ταυτίζεται με την ταξική θέση, αλλά σίγουρα μας λέει πολλά γι' αυτήν. Οι εβδομαδιαίες αποδοχές των ανδρών με πανεπιστημιακή μόρφωση είναι σήμερα σχεδόν διπλάσιες από εκείνες των ανδρών χωρίς πανεπιστημιακή μόρφωση: 1.553 έναντι 852 δολαρίων, ελάχιστα υψηλότερες από τους μισθούς της εργατικής τάξης το 1979, προσαρμοσμένοι στον πληθωρισμό. Για τις γυναίκες, η διαφορά είναι παρόμοια: 667 προς 1.194 δολάρια. Το μισθολογικό χάσμα μεταξύ των δύο φύλων εξακολουθεί να υφίσταται σε όλες τις βαθμίδες. Όμως, το πιο εντυπωσιακό χάσμα στην Αμερική είναι το μισθολογικό χάσμα στην εκπαίδευση.

Άρρωστοι, μόνοι και ετοιμοθάνατοι

Οι άνδρες της εργατικής τάξης δεν κερδίζουν απλώς λιγότερα αλλά ζουν και λιγότερο. Το μέσο προσδόκιμο ζωής τους είναι μικρότερο τόσο από το αντίστοιχο των γυναικών της ίδιας ταξικής θέσης όσο και των ανδρών ανώτερης τάξης. Οι γυναίκες εξακολουθούν να ζουν περισσότερο από τους άνδρες στην κορυφή της ταξικής ιεραρχίας, αλλά η απόκλιση είναι πολύ μεγαλύτερη στη βάση. Ένα από τα πιο εντυπωσιακά ευρήματα της μελέτης είναι η διαπίστωση ότι οι άνδρες της εργατικής τάξης ηλικίας μεταξύ 35-44 ετών έχουν περίπου επτά φορές περισσότερες πιθανότητες να πεθάνουν από ό,τι οι γυναίκες της ίδιας ηλικίας με πανεπιστημιακή μόρφωση.

Το μειωμένο προσδόκιμο ζωής τους οφείλεται, εν μέρει, σε αυτό που οι ερευνητές Anne Case και Angus Deaton, συγγραφείς του βιβλίου *Deaths of Despair and the Future of Capitalism* του 2020,

ονόμασαν «θανάτους απόγνωσης», στους οποίους περιλαμβάνονται η δηλητηρίαση από ναρκωτικά, ο αλκοολισμός και η αυτοκτονία. Επιπλέον, οι άνδρες της εργατικής τάξης έχουν υπερδιπλάσιες πιθανότητες να πεθάνουν στην εργασία τους από ό,τι όλες οι άλλες ομάδες μαζί, κίνδυνος που επιδεινώθηκε κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19. Διατρέχουν αυξημένο κίνδυνο για αρκετές από τις δεκαπέντε κύριες αιτίες θανάτου, συμπεριλαμβανομένων των καρδιαγγειακών παθήσεων και του καρκίνου — και έχουν τέσσερις φορές λιγότερες πιθανότητες να έχουν ασφάλιση.

Για τους άντρες της εργατικής τάξης, το πρόβλημα δεν είναι μόνο ότι πεθαίνουν νεότεροι αλλά και ότι βιώνουν χαμηλότερη ποιότητα ζωής. Το κυριότερο πρόβλημα είναι η μοναξιά και η απομόνωση. Σύμφωνα με τη μελέτη, οι άνδρες της εργατικής τάξης παντρεύονται λιγότερο, κάνουν λιγότερα παιδιά και έχουν λιγότερες πιθανότητες να διατηρούν στενούς φίλους από ό,τι οι συνομήλικοί τους με πανεπιστημιακή μόρφωση. Εγκαταλείπουν τις κοινωνικές υποχρεώσεις ακόμη και την ίδια την εργασία. Η συμμετοχή στην εργασία συνεχίζει να συρρικνώνεται, με τους μαύρους άνδρες να βλέπουν μια σταθερή μείωση από το 79% της απασχόλησης το 1979 στο 74% το 2023. Οι λευκοί εργάτες αντιμετωπίζουν την πιο μεγάλη υποχώρηση τα τελευταία σαράντα χρόνια, με το ποσοστό απασχόλησής τους να πέφτει από το 91% στο 82%. Περισσότεροι από τους μισούς άνεργους άνδρες εργάτες δηλώνουν ότι δεν εργάζονται λόγω ασθένειας ή αναπηρίας, σε σύγκριση με το 18% των ανδρών με πανεπιστημιακή μόρφωση.

Ο Richard V. Reeves, πρόεδρος του «Αμερικάνικου Ινστιτούτου για αγόρια και άνδρες», το οποίο διεξήγαγε τη μελέτη, καταλήγει στο συμπέρασμα ότι τα προβλήματα αυτά έχουν φτάσει σε επίπεδα πλήρους κρίσης. Όπως γράφει: «Η Αμερική χάνει πάρα πολλούς άνδρες. Όχι στο πεδίο της μάχης, αλλά στα νοσοκομεία και τα σπίτια μας».

Τι μπορεί να γίνει; Η πρόσφατη αύξηση των θέσεων εργασίας για την εργατική τάξη υπό την κυβέρνηση Biden ήταν ένα θετικό βήμα αλλά οι μισθοί τείνουν προς τη λάθος κατεύθυνση.

Ούτε η Kamala Harris ούτε ο Donald Trump διαθέτουν επαρκή πολιτικά σχέδια για την αντιμετώπιση των αλληλένδετων κρίσεων των ανδρών εργατών. Από τη μία πλευρά, έχουμε τον Trump, ο οποίος συνηθίζει να μιλάει στο όνομα των εργαζόμενων ανδρών αλλά οι πολιτικές του ωφελούν κατά βάση τους πλούσιους. Από την άλλη είναι η Harris, η οποία φαίνεται να απομακρύνεται από τα φιλόδοξα προγράμματα οικονομικής πολιτικής (τα λεγόμενα Bidenomics) και προτιμάει να προτείνει ψίχουλα, προσφέροντας, αντιθέτως, φορολογικές ελαφρύνσεις για τους «εντερπρενέρ».

Εν τω μεταξύ, για ανθρώπους σαν τον Todd, η ταξική διαίρεση της Αμερικής αρχίζει να μοιάζει με αγεφύρωτο χάσμα.

Μετάφραση: Αλέξανδρος Μινωτάκης

Επιμέλεια μετάφρασης: Χρήστος Αβραμίδης